

KERSTLITURGIE

Auteur: Mieke Brussaard - van Krimpen

VREDE

Vrouw tot Vrouw
delen in geloof

In deze liturgie met het thema 'Vrede' worden vijf lijnen getrokken.:

1^e lijn: Schepping en zondeval, waar vrede oorlog werd

2^e lijn: Voorzegging in het Oude Testament

3^e lijn: Nieuwe Testament, de komst van Immanuel: de Vredevorst!

4^e lijn: Vrede?

5^e lijn: Hemelse heerlijkheid – eeuwige vrede

1e lijn: Schepping en zondeval, waar vrede oorlog werd

Schriftlezing: Genesis 1:1-4, 27, 31 en 2:1

1. In het begin schiep God de hemel en de aarde.

2. De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed; en de Geest van God zweefde boven het water.

3. En God zei: Laat er licht zijn! En er was licht.

4. En God zag het licht dat het goed was; en God maakte scheiding tussen het licht en de duisternis.

27. En God schiep de mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen.

31. En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest: de zesde dag.

1. Zo zijn de hemel en de aarde voltooid, en heel hun legermacht.

Stem

God schiep de mens naar Zijn beeld en gelijkenis. Hij schiep hen als man en vrouw. In de eenheid die man en vrouw vormden met God, weerspiegelen ze wie Hij is. Toen God ernaar keek, zag Hij dat alles goed was. Bij het scheppen van de mens lezen we zelfs dat God zei dat het zéér goed was: precies zoals Hij bedoeld had, naar Zijn beeld en Zijn gelijkenis. Perfect, volmaakt, vol van vrede. Geschapen met het doel om Hem te dienen.

Zingen: Psalm 19:1

Het ruime hemelrond

Vertelt, met blijden mond,

Gods eer en heerlijkheid;

De heldre lucht en 't zwerk

Verkondigen Zijn werk,

En prijzen Zijn beleid.

Dus kan ons dag bij dag,

Tot roem van Gods gezag,

Zijn wonderen verhalen;

Dus weet ons nacht bij nacht

Zijn onbegrensde macht

En wijsheid af te malen.

Schriftlezing: Genesis 3:1-3, 6c

1. De slang nu was de listigste onder alle dieren van het veld, die de HEERE God gemaakt had; en hij zei tegen de vrouw: Is het echt zo dat God gezegd heeft: U mag niet eten van alle bomen in de hof?

2. En de vrouw zei tegen de slang: Van de vrucht van de bomen in de hof mogen wij eten,

3. maar van de vrucht van de boom die in het midden van de hof staat, heeft God gezegd: U mag daarvan niet eten en hem niet aanraken, anders sterft u.

6c. en zij nam van zijn vrucht en at; en zij gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en hij at ervan.

Stem

De vrede die er was, is er niet meer. Door het luisteren naar de duivel is er onvrede in de wereld gekomen. De vrede met God zijn we kwijtgeraakt, niets is meer volmaakt. De wereld is vol van onvrede, haat, oorlog, ziekte en pijn. Het is nacht geworden in de wereld. Wij mensen hebben onszelf meer lief dan God. De heerlijke paradijsvrede maakte plaats voor jaloezie en egoïsme.

Denk er in deze adventsperiode eens over na waarin jij de goedheid van Gods schepping terug ziet, zoals Hij deze bedoeld heeft. Waarin zie je de gevolgen van onze ongehoorzaamheid aan God terug?

Zingen: Weerklank 487

Heer, *ik* kom tot U
Hoor *naar* mijn gebed
Vergeef *mijn* zonden nu
En reinig mijn hart

Met *Uw* liefde, Heer
Kom *mij* tegemoet
Nu ik *mij* tot U keer
En maak alles goed

Zie *mij* voor U staan
Zondig en onrein
O, Jezus raak mij aan
Van U wil ik zijn

Jezus op *Uw* woord
Vestig ik mijn hoop
U leeft en U verhoort
Mijn bede tot U

2^e lijn: Voorzegging in het Oude Testament

Schriftlezing: Genesis 3:15

En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen u en deze vrouw, en tussen uw nageslacht en haar Nageslacht; dat zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de hiel vermorzelen.

Stem

Waar wij weggelopen zijn van onze Schepper, ziet de Heere naar ons, Zijn schepselen om. Wat een onbevattelijke en onpeilbaar grote liefde van Christus! Het maakt ons klein als we Zijn genade zien. Direct na de zondeval in het paradijs geeft Hij ons de belofte van Zijn trouw. Hij wil niet dat wij ondergaan in deze ellende. Hij wil Zijn schepsel terug en verlangt ernaar dat we dichtbij Hem leven, om samen te wandelen in de volmaakte tuin, zoals Hij het had bedoeld. In Christus heeft God Zijn verlossingsplan volvoerd: de vrede met God en met onze medemens.

We lezen verder in Oude Testament, Jesaja jubelt het uit:

Schriftlezing: Jesaja 9:5-6

5. Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op Zijn schouder. En

men noemt Zijn Naam, Wonderlijk, Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst.

6. Aan de uitbreiding van deze heerschappij en aan de vrede zal geen einde komen op de troon van David en over zijn koninkrijk, om het te grondvesten en het te ondersteunen door recht en gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid. De na-ijver van de HEERE van de legermachten zal dit doen.

Stem

Hoor: een Kind is voor ons geboren, een Zoon is aan ons gegeven. Het is eeuwen geleden al voorzeggd, het is Gods goedertierenheid; de beloofde Verlosser zal zeker komen! Er is grote blijdschap bij de profeet Jesaja. Komt er ook in jouw hart blijdschap bij deze belofte? Zie je uit naar de vervulling hiervan? Het gaat Kerstfeest worden. Houd moed, vertrouw op Hem, Hij heeft het beloofd! Je mag je handen ophouden en het Kind ontvangen. Hij kan om ieder van ons heen, maar Hij kan niet om Zijn eigen Woord heen. Hier staat het:

Schriftlezing: Micha 5: 1-4a

1. En u, Bethlehem-Efratha, al bent u klein om te zijn onder de duizenden van Juda, uit u zal Mij voortkomen Die een Heerser zal zijn in Israël. Zijn oorsprongen zijn van oudsher, van eeuwige dagen af.

2. Daarom zal Hij hen overgeven tot de tijd dat zij die baren zal, gebaard heeft. Dan zal de rest van Zijn broeders zich bekeren, met de Israëlieten.

3. Hij zal staan en hen weiden in de kracht van de HEERE , in de majesteit van de Naam van de HEERE , Zijn God. Zij zullen veilig wonen, want nu zal Hij groot zijn tot aan de einden van de aarde.

4a. Hij zal Vrede zijn.

Stem

Het gaat om deze vier woorden uit vers 4: Hij zal Vrede zijn! Vrede, ja echte vrede, gebracht door de Messias, de Verlosser, de Vredevorst.

Hij brengt licht in onze duisternis, vrede in de oorlog, heling in de gebrokenheid.

Wat een hoopvolle beloften. Dit Evangelie is voor mensen die in het donker en in onvrede leven. Vrede voor ons door Zijn Woord. Zijn Zoon Jezus Christus is gegeven aan u en mij.

Dat is kerstféést! Zing je ook mee?

Zingen

Psalm 98:2

Hij heeft gedacht aan Zijn genade,
Zijn trouw aan Isrel nooit gekrenkt;
Dit slaan al 's aardrijks einden gade,
Nu onze God Zijn heil ons schenkt.
Juich dan den HEER met blijde galmen,
Gij ganse wereld, juich van vreugd;
Zing vrolijk in verheven psalmen
Het heil, dat d' aard' in't rond verheugt.

3^e lijn: Nieuwe Testament, de komst van Immanuel: de Vredevorst!

Ook vanuit het Nieuwe Testament lezen we de belofte van vrede:

Schriftlezing: Lukas 2:10-14

10. En de engel zei tegen hen: Wees niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die voor heel het volk wezen zal,
11. namelijk dat heden voor u geboren is de Zaligmaker, in de stad van David; Hij is Christus, de Heere.
12. En dit zal voor u het teken zijn: u zult het Kindje vinden in doeken gewikkeld en liggend in de kribbe.
13. En plotseling was er bij de engel een menigte van de hemelse legermacht, die God loofde en zei:
14. Eer zij aan God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in mensen een welbehagen.

Stem

Wat moet dat een geweldig geluid geweest zijn: een hemelse legermacht die de grootheid van God bejubelt. De Zoon van Maria komt hier op deze aarde wonen, leven, lijden en sterven, om Zijn leven te geven, voor een volk dat in duisternis is gezeten en in schaduw van de dood. Hij wil onze voeten richten op de weg van de vrede. Hij komt zalig maken, wat verloren is.

Stem

HC vraag 29: Waarom wordt de Zoon van God Jezus, dat is Zaligmaker genoemd? Omdat Hij ons zalig maakt en van al onze zonden verlost, en omdat bij niemand anders enige zaligheid te zoeken of te vinden is.

4^e lijn: Vrede?

Zingen

Weerklank 429

Geef vrede, Heer', geef vrede,
de aarde wacht zo lang,
er wordt zo veel geleden,
de mensen zijn zo bang,
de toekomst is zo duister
en ons geloof zo klein;
o Jezus Christus, luister
en laat ons niet alleen!

Geef vrede, Heer', geef vrede,
Gij die de vrede zijt,
die voor ons heeft geleden,
gestreden onze strijd,
opdat wij zouden leven
bevrijd van angst en pijn,
de mensen blijdschap geven
en vredestichters zijn.

Stem

Ik weet dat Hij gekomen is, en toch ... vrede ervaar ik zo weinig.

Als ik om mij heen kijk, lijkt het donkerder dan ooit. Oorlogen, uitbuiting, vervolging, honger, zinloos geweld, overstromingen ... Ook in mijn eigen leven is er verdriet, pijn, verlies, lauwheid, lusteloosheid, zonde, ziekte, vragen zonder antwoord.

Hoedo vrede? Ik zie het niet. Ja, er is licht ... kunstlicht. Mooie woorden, liederen over vrede.

We zingen ze, we horen ze ...

Soms drukt het lijden ons zo terneer dat niets ons kan troosten. Dan is de put zo diep, dat we het Licht niet meer zien.

Gedicht

Wanneer wordt het waar (Sela)

Wanneer wordt het waar,
die lang beloofde vrede?

De wereld smacht ernaar.

Er wordt zo zwaar geleden.

Wie stopt de blinde haat?

Wij zijn tot niets in staat
zonder uw hulp uit de hemel.

Kyrie eleison.

Kyrie eleison.

Kyrie eleison.

Heb medelijden, Heer'.

Wanneer wordt het waar,
die lang beloofde vrede?

De oorlog smeult nog na
in stukgeschoten steden.

Gezinnen op de vlucht;

ze kijken naar de lucht,

hopend op hulp uit de hemel.

Scheur de hemel, Heer',
verhoor onze gebeden.

Dan daalt uw vrede neer;

is al het leed geleden.

Dan komt uw koninkrijk
en straalt uw heerlijkheid

op aarde, zoals in de hemel.

Schriftlezing: Psalm 51: 3-14

3. Wees mij genadig, o God, overeenkomstig Uw goedertierenheid, delg mijn overtreding uit overeenkomstig Uw grote barmhartigheid.
4. Was mij schoon van mijn ongerechtigheid, reinig mij van mijn zonde.
5. Want ik ken mijn overtredingen, mijn zonde staat mij voortdurend voor ogen.
6. Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, ik heb gedaan wat kwaad is in Uw ogen, zodat U rechtvaardig bent wanneer U rechtspreekt en rein bent wanneer U oordeelt.
7. Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, in zonde heeft mijn moeder mij ontvangen.
8. Zie, U vindt vreugde in waarheid in het binnenste, in het verborgene maakt U mij wijsheid bekend.
9. Ontzondig mij met hysop, dan zal ik rein zijn, was mij, dan zal ik witter zijn dan sneeuw.
10. Doe mij vreugde en blijdschap horen; laat de beenderen zich verheugen die U verbrijzeld hebt.
11. Verberg Uw aangezicht voor mijn zonden; delg al mijn ongerechtigheden uit.
12. Schep mij een rein hart, o God, en vernieuw in mijn binnenste een standvastige geest.
13. Verwerp mij niet van voor Uw aangezicht en neem Uw Heilige Geest niet van mij weg.
14. Geef mij de vreugde over Uw heil terug, ondersteun mij met een geest van vrijmoedigheid.

Zingen

Psalm 51:5

Verberg Uw oog van mijn bedreven kwaad,
Waardoor mijn ziel gevoelt de diepste wonden;
Delg, delg toch uit mijn schuld en al mijn zonden,
En spreek mij vrij van mijne gruweldaad.
Herschep mijn hart, en reinig Gij, o HEER,
Die vuile bron van al mijn wanbedrijven;
Vernieuw in mij een vasten geest, en leer
Mij aan Uw dienst oprecht verbonden blijven.

Stem

Gebed en belijdenis

Heere God, wij bidden dat Uw koninkrijk van echte vrede komt. Tot die tijd bidden we om vrede in ons hart. Breng onze onrust tot rust. We bidden voor uw volk, geef vrede voor Jeruzalem. We belijden dat de vrede ver weg is. We bekennen dat er niets in ons is, dan genegenheid tot het boze, we hebben de straf verdiend. Maar U bent onze HEERE, daarom nemen we de toevlucht tot Uw barmhartigheid en schuilen we onder de schaduw van Uw vleugels.

Zingen

Zoals ik ben, kom 'k onbereid (JDH 522)

Zoals ik ben, kom 'k onbereid,
Uw bloed alleen is 't, waar 'k op pleit.
Gij biedt mij Uw gerechtigheid.
O Lam van God, ik kom!
O Lam van God, ik kom!

Zoals ik ben, kom ik onrein,
Met zonden, rood als karmozijn,
Mijn *lichaam* mat, mijn *ziel* vol pijn.
O *Lam van God, ik kom!*
O *Lam van God, ik kom!*

Zoals ik ben, nog onbekeerd,
Wacht 'k *niet*, tot ik wat heb geleerd;
Uw *liefde* heeft mij zo begeerd:
O *Lam van God, ik kom!*
O *Lam van God, ik kom!*

Zoals ik ben, kom 'k onbevreesd,
Daar men in 't Evangelie leest,
Dat *Gij zelfs* ongelooft geneest.
O *Lam van God, ik kom!*
O *Lam van God, ik kom!*

Zoals ik ben, arm, naakt en blind,
Maakt Gij mij tot een koningskind
En tot Uw dienst geheel gezind.
O *Lam van God, ik kom!*
O *Lam van God, ik kom!*

Zoals gij zijt, Halleluja!
Hij *schenkt*, die tot Hem komt, genâ.
Kom, *weiger niet*, want 't is u schâ.
Zeg: „*Lam van God, ik kom!*”
Zeg: „*Lam van God, ik kom!*”

Naar: Just As I Am, Without One Plea, Charlotte Elliott (1835)

Zingen of luisterlied

Geef ons vrede (Sela)

Hoeveel mijlen nog te reizen
Welke wegen nog te gaan
Welke ster zal ons wijzen
Naar dat land waar geen grenzen bestaan
'T Is de droom van alle eeuwen
De aarde nieuw de mensen vrij
Maar geen huilen of schreeuwen
Bracht die wereld een stap dichterbij

Geef ons vrede
Schijn in de donk're nacht
Geef ons vrede
Waarop de schepping wacht

'K Zie Uw rijk in al die dromen
'K Zie Uw licht in elke traan
En ik bid Uw rijk kome
Dat op aarde Uw wil wordt gedaan

Geef ons vrede
Schijn in de donk're nacht
Geef ons vrede
Waarop de schepping wacht
Geef ons vrede
Schijn in de donk're nacht
Geef ons vrede
Waarop de schepping wacht

Dona nobis pacem
Dona dona nobis pacem
Dona nobis pacem
Dona dona nobis pacem

Stem

Als je God persoonlijk mag kennen door het geloof in de Heere Jezus Christus, verandert alles. Alles wordt nieuw in je leven. Je bent niet langer overgeleverd aan de omstandigheden, maar aan de goede leiding van God.

5^e lijn: Hemelse heerlijkheid – eeuwige vrede

Stem

Als je je afvraagt wat er moet gebeuren om die vrede te ontvangen, hoor dan de woorden van Jezus; 'Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.' (Joh.3:16)

Voor de wereld, dus ook u en jou.

Zo lief, dat Hij Zijn Zoon gegeven heeft, aan een wereld verloren in schuld.

Leg je hand daarop: 'Heere U zeg het; hier ben ik.' Dan zegt Hij tot jou: 'Wie tot Mij komt, zal ik beslist niet uitwerpen.' (Joh 6:37)

Stem NGB Art. 26

Maar deze Middelaar, Die de Vader ons heeft gegeven tussen Hem en ons, moet ons door Zijn verhevenheid niet afschrikken, zodat wij een andere, naar ons goeddunken, zouden zoeken. Want er is niemand in de hemel of op de aarde onder de schepselen, die ons meer liefheeft dan Jezus Christus.

Schriftlezing: Filippenzen 4:7

En de vrede van God, die alle begrip te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten bewaken in Christus Jezus.

Stem

Dat is de echte, eeuwig vrede. Deze vrede geeft kracht om te strijden tegen de macht van de boze. leg de wapens neer die je zo vasthield en vouw biddend je handen. Door het gebed kan alles veranderen in je leven, de Heere geeft kracht om de lasten te dragen. Je draagt ze anders. Je krijgt vrede met de weg die de Heere met je gaat. Vrede met God, om Jezus wil. Gods genade is de grond van echte vrede en blijdschap.

Wat doet dit alles met je? Wijs je Hem af of buig je voor deze volmaakte Koning in de kribbe?

Deze genade, deze vrede, is verkrijgbaar aan Zijn voeten.

Hij is onze Vrede (Efeze 2:14) en Hij belooft de Heilige Geest. De Geest die hier op aarde onze Trooster is totdat we in de hemelse heerlijkheid mogen zijn. (Joh 14:26,27)

Daar zijn geen rouw meer en geen tranen, straks in het nieuwe Jeruzalem.

Bemoedig elkaar met deze woorden!

Zingen

Ik kniel aan uwe kribbe neer (Gezangboek van de Evangelische Broedergemeente in Nederland (1968), lied 99)

Ik kniel aan Uwe kribbe neer
o Jezus, Gij mijn leven
Ik kom tot U en breng U, Heer
wat Gij mij hebt gegeven
O, neem mijn leven, geest en hart
en laat mijn ziel in vreugd' en smart
bij U geborgen wezen

Ik lag in donkerheid en nacht
Gij waart mijn zon, mijn luister
de zonne, die mij vrede bracht
en redde uit het duister
O Jezus, wil mijn zonnenschijn
mijn kracht, mijn hulp, mijn sterkte zijn
dan heb ik niets te vrezen

Temidden van de nacht des doods
zijt Gij, mijn zon, verrezen
O zonlicht, mild en mateloos
uw gloed heeft mij genezen
O zon die door het donker breekt
en 't ware licht in mij ontsteekt
hoe heerlijk zijn uw stralen.

Zingen

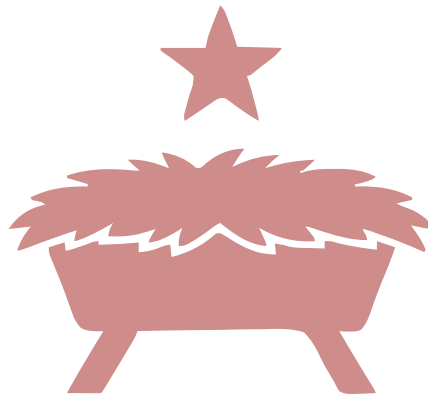
Lofzang van Zacharias:4 en 5

Dus wordt des HEEREN volk geleid,
Door 't licht, dat nu ontstoken is,
Tot kennis van de zaligheid,
In hunne schuldvergiffenis;
Die nooit in schoner glans verscheen,
Dan nu, door Gods barmhartigheên,
Die, met ons lot bewogen,
Om ons van zond' en ongeval t' ontslaan,
Een ster in Jakob op doet gaan,
De zon des heils doet aan de kimmen staan.

Voor elk, die in het duister dwaalt,
Verstrekt deez' zon een helder licht.
Dat hem in schâuw des doods bestraalt,
Op 't vredepad zijn voeten richt.

Extra liedsuggesties:

Op U mijn Heiland (Weerklank 112)
Door de wereld gaat een woord (Weerklank 232a)
Ps 84: 3,6
Ps 79: 4,7
Leid mij Heer o machtig heiland (OTH 141)
Aan Uw voeten Heer (OTH 223)
Stille nacht (OTH 100)
Vreugde , vreugde louter vreugde (JdH 287)
God enkel licht (OTH 242)

Gezegende kerstdagen!

Vrouw tot Vrouw
delen in geloof